

دانشگاه صنعتی شریف

دانشکده‌ی مهندسی کامپیوتر

طراحی سیستم‌های دیجیتال

پاسخ سوال امتیازی

انتخاب: سوال ۷ میان ترم

علیرضا میرشفیعیان

۴۰۱۱۰۶۶۲۸

تابستان ۱۴۰۳

سوال ۷-

تمامی کدها در کنار این گزارش ضمیمه شده‌اند و برای خوانایی بیشتر، کامت گذاری شده‌اند.

ابتدا رجیستر فایل را طراحی میکنیم:

```
module RegisterFile (  
    input clk,  
    input write_enable,  
    input write_enable_alu,  
    input [1:0] write_select,  
    input [511:0] data_in,  
    input [511:0] alu_data_A3,  
    input [511:0] alu_data_A4,  
    output reg [511:0] A1,  
    output reg [511:0] A2,  
    output reg [511:0] A3,  
    output reg [511:0] A4  
);  
  
    always @(posedge clk) begin  
        if (write_enable) begin  
            case (write_select)  
                2'b00: A1 <= data_in;  
                2'b01: A2 <= data_in;  
                2'b10: A3 <= data_in;  
                2'b11: A4 <= data_in;  
            endcase  
        end  
  
        if (write_enable_alu) begin  
            A3 <= alu_data_A3;  
            A4 <= alu_data_A4;  
        end  
    end  
endmodule
```

برای سادگی طراحی، هر چهار رجیستر همواره قابل خواندن از بیرون رجیستر فایل هستند و نیازی به انتخابشان نیست. برای نوشتن اما، دو جا نیاز است:

1. در دستور store نیاز است، که با write_enable و write_select هندل میشود.

2. برای ذخیره‌سازی نتیجه‌ی عملیات ریاضی در A3 و A4 نیاز است، که با write_enable_alu هندل میشود.

میبینید که طراحی ما سه ورودی 512 بیتی دارد. برای بهبود، میتوانیم آن را به دو ورودی 512 بیتی کاهش دهیم بدون اینکه طراحی را تغییر دهیم. همچنین میتوانیم 4 خروجی 512 بیتی را به دو خروجی کاهش دهیم؛ اما فعلا برای سادگی از آن صرف نظر کردیم.

در ادامه، واحد ریاضی را طراحی میکنیم:

```
module ALU (  
    input [511:0] A1,  
    input [511:0] A2,  
    output reg [511:0] A3,  
    output reg [511:0] A4,  
    input operation // 0: add, 1: multiply  
);  
    integer i;  
    reg signed [32:0] add_temp [15:0];  
    reg signed [63:0] mul_temp [15:0];  
  
    always @(*) begin  
        if (operation == 1'b0) begin // Addition  
            for (i = 0; i < 16; i = i + 1) begin  
                add_temp[i] = $signed(A1[32*i +: 32]) + $signed(A2[32*i +:  
32]);  
  
                A3[32*i +: 32] = add_temp[i][31:0];  
                A4[32*i +: 32] = {32{add_temp[i][32]}}; // Correctly sign-  
extend  
            end  
        end else begin // Multiplication  
            for (i = 0; i < 16; i = i + 1) begin  
                mul_temp[i] = $signed(A1[32*i +: 32]) * $signed(A2[32*i +:  
32]);  
  
                A3[32*i +: 32] = mul_temp[i][31:0];  
                A4[32*i +: 32] = mul_temp[i][63:32];  
            end  
        end  
    end  
end  
endmodule
```

در این طراحی از یک حلقه‌ی for با حد ثابت (یعنی تعداد اجرای حلقه همواره ثابت است)، از \$signed، و از سینتکس [from width +:] بهره بردیم که همگی قابل سنتزند (زیرا حلقه میتواند unroll شود و بازه‌ی [+:] همواره مشخص و ثابت است). مطابق با خواسته‌ی سوال، هر رجیستر حاوی 16 کلمه‌ی 32 بیتی است و هر عملیات ریاضی به صورت جداگانه و موازی روی این 16 کلمه اجرا می‌شود و 16 خروجی به دست می‌آید که در ادامه باید در A3 و A4 ذخیره شود. برای مثال اگر کلمه‌ی اول A1 برابر با 2 و کلمه‌ی اول A2 برابر با 4 بود، پس از عملیات جمع، کلمه‌ی اول A3 برابر با 6 و کلمه‌ی اول A4 برابر با 0 (زیرا overflow ندارد) خواهد بود.

به دو نکته در این طراحی باید توجه کرد:

1. عملیات ریاضی به کمک \$signed به صورت علامت‌دار اجرا می‌شوند.
 2. حاصل ضرب دو عدد 32 بیتی در 64 بیت جا می‌شود. حاصل جمع دو عدد 32 بیتی نیز در 33 بیت جا می‌شود، و ما برای پر کردن A4 باید حاصل جمع را sign_extend (و نه zero_extend) کنیم.
- دقت کنید که alu را به شکل combinational طراحی کردیم.

در ادامه حافظه را طراحی می‌کنیم:

```
module Memory (  
    input clk,  
    input [8:0] mem_addr,  
    input [511:0] data_in,  
    input write_enable,  
    output reg [511:0] data_out  
); //#(parameter addr_width = 9, width = 32, count = 16), localparam depth =  
2**addr_width;  
  
    // Memory array: 512 x 32 bits  
    reg [31:0] memory [0:511];  
    integer i;  
  
    always @(posedge clk) begin  
        if (write_enable) begin  
            // Write 16 consecutive 32-bit words  
            for (i = 0; i < 16; i = i + 1) begin  
                memory[mem_addr + i] <= data_in[32*i +: 32];  
            end  
        end  
    end  
  
    // Asynchronous read  
    always @(*) begin  
        // Read 16 consecutive 32-bit words  
        for (i = 0; i < 16; i = i + 1) begin  
            data_out[32*i +: 32] = memory[mem_addr + i];  
        end  
    end  
endmodule
```

حافظه از 512 کلمه‌ی 32 بیتی تشکیل شده است. نوشتن در حافظه به صورت synchronous و روی 16 خانه‌ی متوالی انجام می‌شود و همان توضیحاتی که قبلاً دادیم برای این هم صادقند و کد قابل سنتز است. برای خواندن اما تصمیم گرفتیم که

به صورت asynchronous عمل کند. دلیل این انتخاب این است که پیش از این، خواندن را به صورت سنکرون انجام میدادیم، اما در تست متوجه شدیم که دستور load به درستی عمل نمیکند زیرا رجیستر فایل پیش از آنکه خروجی حافظه (یعنی data_out) آماده‌ی خواندن باشد، از آن میخواند. برای حل این مشکل میتوانستیم دستور load را به جای 1 سایکل در 2 سایکل اجرا کنیم، اما برای کم نشدن فرکانس و همچنین حفظ سادگی طراحی تصمیم گرفتیم خواندن از حافظه را آسنکرون کنیم.

یک نکته که باید به آن توجه کنیم این است که از آدرس ورودی حافظه تا انتهای حافظه باید حداقل 16 کلمه باشد، وگرنه مدار عملکردی تعریف نشده خواهد داشت. این مشکل را در ادامه در ماژول VectorProcessor حل خواهیم کرد و فعلا به آن نمیپردازیم، هرچند که با نوشتن یک شرط ساده در این ماژول هم میتوانستیم به آن توجه کنیم.

یک بهبود که میتوانیم به این طراحی بدهیم، پارامتری کردن آن است. فعلا برای سادگی از آن صرف نظر کردیم، اما نحوه‌ی پیاده‌سازی آن را کامنت کردیم که میتوانید در بالا ببینید.

در ادامه، ماژول اصلی یعنی VectorProcessor که ماژول‌های قبلی را به وصل میکند را توصیف میکنیم:

```
module VectorProcessor (  
    input clk,  
    input [1:0] instruction, // 00: load, 01: store, 10: add, 11: multiply  
    input [8:0] mem_addr,  
    input [1:0] reg_select,  
    output out_of_bound  
);  
  
    wire [511:0] mem_data_out;  
    reg [511:0] mem_data_in;  
    reg mem_write_enable;  
    reg reg_write_enable;  
    reg reg_write_enable_alu;  
  
    wire [511:0] alu_A3;  
    wire [511:0] alu_A4;  
  
    wire [511:0] A1;  
    wire [511:0] A2;  
    wire [511:0] A3;  
    wire [511:0] A4;  
  
    // Instantiate Memory  
    Memory mem (  
        .clk(clk),  
        .mem_addr(mem_addr),  
        .data_in(mem_data_in),  
        .write_enable(mem_write_enable),  
        .data_out(mem_data_out)  
    );
```

```

// Instantiate Register File
RegisterFile rf (
    .clk(clk),
    .write_enable(reg_write_enable),
    .write_enable_alu(reg_write_enable_alu),
    .write_select(reg_select),
    .data_in(mem_data_out),
    .alu_data_A3(alu_A3),
    .alu_data_A4(alu_A4),
    .A1(A1),
    .A2(A2),
    .A3(A3),
    .A4(A4)
);

// Instantiate ALU
ALU alu (
    .A1(A1),
    .A2(A2),
    .operation(instruction[0]), // 0: add, 1: multiply
    .A3(alu_A3),
    .A4(alu_A4)
);

// Address bounds checking
assign out_of_bound = (mem_addr + 16 > 512);

always @(*) begin
    mem_write_enable = 0;
    reg_write_enable = 0;
    reg_write_enable_alu = 0;
    mem_data_in = 0;

    if (!out_of_bound) begin
        case (instruction)
            2'b00: begin // Load
                reg_write_enable = 1;
            end
            2'b01: begin // Store
                mem_write_enable = 1;
                case (reg_select)
                    2'b00: mem_data_in = A1;
                    2'b01: mem_data_in = A2;
                    2'b10: mem_data_in = A3;
                    2'b11: mem_data_in = A4;
                endcase
            end
        endcase
    end
end

```

```

        2'b10: begin // Add
            reg_write_enable_alu = 1;
        end
        2'b11: begin // Multiply
            reg_write_enable_alu = 1;
        end
    endcase
end
end
endmodule

```

این پردازنده ورودی‌های زیر را دارد:

- کلاک
 - دو بیت برای انتخاب دستور (load, store, add, multiply)
 - آدرس حافظه (برای load/store)
 - دو بیت برای انتخاب رجیستر (برای load/store)
- برای تعامل با این پردازنده فعلا باید به حافظه‌ی آن نگاه کنیم. می‌توانیم مقدار رجیستر انتخاب شده را نیز بعنوان یکی از خروجی‌های پردازنده قرار دهیم، اما چون نیاز نداشتیم فعلا آن کار را نکردیم. یک خروجی پرچم وضعیت اما قرار دادیم:
- Out_of_bound

به دلیل اینکه تمام load/storeها روی 16 کلمه کار میکنند، اگر از آدرسی که به پردازنده ورودی داده میشود تا انتهای حافظه کمتر از 16 کلمه وجود داشته باشد، پردازنده نمیتواند به روال عادی پیش رود. برای هندل کردن این حالت، ما میتوانستیم کارهای مختلفی بکنیم. مثلا بگوییم که اگر فقط 7 کلمه تا انتهای حافظه موجود بود، عملیات را فقط روی 7 کلمه بجای 16 کلمه انجام بده. اما تصمیم گرفتیم که یک پرچم وضعیت قرار دهیم تا در صورت نامعتبر بودن آدرس ورودی، فعال شود. بدیهی است که از کارکرد پردازنده کم نمیشود و همچنان به تمام خانه‌های حافظه میتوان دسترسی داشت.

نیازی به قرار دادن پرچم وضعیت دیگری ندیدیم، زیرا دستورات این پردازنده محدودند. اما در آینده برای گسترش پروژه میتوان پرچم zero را به سادگی اضافه کرد. همچنین چون در پردازنده‌ی ما نتیجه‌ها به هر حال در دو رجیستر A3 و A4 (و نه در یک رجیستر) ذخیره میشوند و قطعا در آن دو جا میشوند، پرچم overflow قرار ندادیم.

تمام اتصالات در instantiationها را نامگذاری کردیم تا کد خواناتر باشد.

کارکرد پردازنده در بلوک اصلیش به این صورت است که اگر آدرس معتبر بود (و out_of_bound غیرفعال بود)، چک میکند که ببیند چه دستوری باید اجرا شود و طبق آن، سیگنال‌های کنترلی‌ای مثل mem_write_enable, reg_write_enable و ... را تنظیم میکند. مشاهده میکنید که بلوک اصلی توصیف این طراحی، کوتاه شد؛ دلیلش این است که هنگام طراحی‌های ماژول‌های قبلی دقت کردیم و ورودی و خروجی‌هایی برای آنها قرار دادیم تا در اینجا کارمان ساده‌تر شود. برای مثال خروجی

حافظه مستقیماً به ورودی رجیستر فایل وصل است و کافیسیت پردازنده reg_write_enable را فعال کند تا دستور load به درستی اجرا شود (به یاد بیاورید که برای همینجا، خواندن از حافظه را آسنکرون کردیم).

طراحی ما به پایان رسید. در ادامه، تست‌هایی که برای سنجش صحت طراحی خود نوشتیم (که به ما در رفع خطاهایی که طراحی‌های متعدد قبلیمان داشتند کمک کردند) را می‌آوریم.

نوشتن Test Bench:

فایل کامل تست‌بنچ در کنار گزارش ضمیمه شده است. به علت حجم زیاد آن، در اینجا فقط تکه‌هایی از آن را نشان می‌دهیم.

ابتدا از پردازنده یک instance می‌گیریم:

```
// Instantiate the VectorProcessor
VectorProcessor vp (
    .clk(clk),
    .instruction(instruction),
    .mem_addr(mem_addr),
    .reg_select(reg_select),
    .out_of_bound(out_of_bound)
);
```

سپس کلاک را تنظیم می‌کنیم:

```
// Clock generation
initial begin
    clk = 0;
    forever #5 clk = ~clk;
end
```

سپس حافظه‌ی پردازنده را مقداردهی اولیه می‌کنیم تا به کمک آن بتوانیم طراحی خود را به ازای ورودی‌های مختلف تست کنیم. این یک روش استاندارد در طراحی سخت‌افزار است و از unique identifier استفاده می‌کند.

برای آزمایش منطق پردازنده‌ی خود، آن را با سه مدل داده تست می‌کنیم:

1. داده‌هایی ساده و نرمال

2. داده‌های مرزی یا edgecase

3. داده‌های تصادفی (Randomly Generated)

کد این را مشاهده میکنید:

```
// Initialize memory with specific values
initial begin
    // Normal values initialization
    for (i = 0; i < 16; i = i + 1) begin
        vp.mem.memory[i] = i + 1; // Memory 0-15 with values 1 to 16
    end
    for (i = 16; i < 32; i = i + 1) begin
        vp.mem.memory[i] = (i - 15) * 2; // Memory 16-31 with values 2, 4,
6, ..., 32
    end

    // Edge cases
    vp.mem.memory[32] = 32'h7FFFFFFF; // Edge case: Maximum positive value
    vp.mem.memory[33] = 32'h80000000; // Edge case: Maximum negative value
    vp.mem.memory[34] = 32'h00000001; // Small positive value
    vp.mem.memory[35] = 32'hFFFFFFF; // Edge case: -1 in two's complement
    vp.mem.memory[36] = 32'h80000001;
    vp.mem.memory[37] = 32'h80000000;
    vp.mem.memory[38] = 32'h7FFFFFFF;
    vp.mem.memory[39] = 32'h7FFFFFFF;

    // Random values
    for (i = 0; i < 32; i = i + 1) begin
        vp.mem.memory[i + 48] = $random;
    end
end
```

برای حالات مرزی، ترکیب‌های مختلفی از ضرب و جمع روی بزرگترین و کوچکترین اعداد مثبت و منفی (32 بیتی) را آزمایش خواهیم کرد. همچنین آزمایش با داده‌های رندوم به ما این اطمینان را میدهد که پردازنده برای داده‌های مختلف، مثبت و منفی، در حالات مختلف و پیشبینی نشده، درست عمل میکند.

برای خوانایی بیشتر خروجی تست‌های خود، تسک زیر را مینویسیم که یک رجیستر (که محتوی 16 کلمه است) را به صورت کلمه کلمه نشان میدهد:

```
// Helper function to display 512-bit registers
task display_512bit;
    input [511:0] reg_val;
    integer j;
    begin
        for (j = 15; j >= 0; j = j - 1) begin
            $write("%h", reg_val[32*j +: 32]);
            if (j != 0) $write("-");
        end
    end
```

```
        $write("\n");  
    end  
endtask
```

به کمک این تسک میتوانیم خروجی خود را در آینده به سادگی به هر فرمی که بخواهیم درآوریم. فعلا با فرم خوانایی که نوشتیم پیش میرویم.

حال آزمایش خود را ابتدا روی داده‌های معمولی آغاز میکنیم:

```
// Test normal load/store operations  
instruction = 2'b00; // Load  
mem_addr = 9'd0; // Load from memory address 0  
reg_select = 2'b00; // Load into A1  
#10;  
  
// Debug: Check values in A1  
$display("A1 after loading from memory address 0:");  
display_512bit(vp.rf.A1);  
  
instruction = 2'b00; // Load  
mem_addr = 9'd16; // Load from memory address 16  
reg_select = 2'b01; // Load into A2  
#10;  
  
// Debug: Check values in A2  
$display("A2 after loading from memory address 16:");  
display_512bit(vp.rf.A2);  
  
// Perform addition  
instruction = 2'b10; // Add  
#10;  
  
// Check for addition result  
if (out_of_bound) $display("Test Failed: Out of Bound Detected During  
Add");  
else begin  
    // Display result for verification  
    $display("Addition Result A3:");  
    display_512bit(vp.rf.A3);  
    $display("Addition Overflow A4:");  
    display_512bit(vp.rf.A4);  
end  
  
// Perform multiplication  
instruction = 2'b11; // Multiply
```

```

#10;

// Check for multiplication result
if (out_of_bound) $display("Test Failed: Out of Bound Detected During
Multiply");
else begin
    // Display result for verification
    $display("Multiplication Result A3:");
    display_512bit(vp.rf.A3);
    $display("Multiplication Upper A4:");
    display_512bit(vp.rf.A4);
end

```

نحوه‌ی کارش به این صورت است که ابتدا مقادیری که در حافظه قرار داده بودیم را در رجیسترها load میکند، سپس محتوای رجیسترها را نمایش میدهد تا از عملکرد صحیح دستور load مطمئن شویم. سپس چک میکند که پرچم out_of_bound به اشتباه فعال نباشد. سپس عملیات جمع و ضرب را انجام میدهد و نتیجه‌ی آنها (که در A3 و A4 اند) را نشان میدهد تا از صحت عملکرد این دو دستور نیز مطمئن شویم.

در ادامه دقیقاً با همین فرمت داده‌های مرزی را مورد آزمون قرار میدهیم. میتوانید کد آن را در ضمیمه مشاهده کنید.

سپس چک میکنیم که آیا پرچم out_of_bound هنگام نیاز فعال میشود یا خیر:

```

// Test out-of-bound load
instruction = 2'b00; // Load
mem_addr = 9'd500; // Out of bound
reg_select = 2'b00;
#10;
if (out_of_bound) $display("Test Passed: Out of Bound Load Detected");
else $display("Test Failed: Out of Bound Load Not Detected");

// Test out-of-bound store
instruction = 2'b01; // Store
mem_addr = 9'd500; // Out of bound
reg_select = 2'b00;
#10;
if (out_of_bound) $display("Test Passed: Out of Bound Store
Detected");
else $display("Test Failed: Out of Bound Store Not Detected");

```

سپس با همان فرمتی که گفتیم، ضرب و جمع را روی داده‌های تصادفی هم چک میکنیم. میتوانید به کد در ضمیمه رجوع کنید.

صحت دستور load را در طی این تست‌ها روی مکان‌های مختلف حافظه تایید کردیم. در آخر صحت دستور store را هم تایید میکنیم:


```

# -----
# -----
# Test Passed: Out of Bound Load Detected
# Test Passed: Out of Bound Store Detected
# -----
# -----

```

داده‌های تصادفی (و همچنین آزمون دستور store، که نتیجه‌اش در دو خط آخر آمده):

```

# -----
#
# A1 after loading from memory address 48:
# e33724c6-7cfde9f9-462df78c-76d457ed-1e8dcd3d-3b23f176-06d7cd0d-00f3e301-89375212-b2c28465-46df998d-06b97b0d-blf05663-8484d609-c0895e81-12153524
# A2 after loading from memory address 64:
# 0573870a-blief6263-b2a72665-96ab582d-de8e28bd-2e58495c-e2ca4ec5-f4007ae8-e77696ce-793069f2-47ecdb8f-8932d612-bbd27277-72aff7e5-d513d2aa-e2f784c5
# Random Addition Result A3:
# e8aaabd0-2eed4c5c-f8d5ldf1-0d7fb01a-fd1bf5fa-697c3ad2-e9a21bd2-f4f45de9-70ade8e0-2bf2ee57-8ecc751c-8fec511f-6dc2c8da-f734cdee-959d312b-f50cb9e9
# Random Addition Overflow A4:
# ffffffff-00000000-ffffffff-00000000-ffffffff-ffffffff-ffffffff-00000000-00000000-ffffffff-ffffffff-ffffffff-ffffffff-ffffffff-ffffffff-ffffffff
# Random Multiplication Result A3:
# 577dd9bc-2239cd4b-5735723c-7adbeca9-74980e09-b5556c68-4accc101-0b3432e8-e6e6967c-541e947a-883e64c3-837184ea-eb663e05-077d250d-e35193aa-e77474b4
# Random Multiplication Upper A4:
# ff63164e-d9e285e3-eacbd116-cfib9c5c-fc022242-0ab4dab0-ff381e5b-fff491d1-0b629282-db6f5515-13e99680-fcell1da6-14ca0cf6-c8ae468c-0aa40318-fdf2ff9c
# Memory after storing A3:
# 577dd9bc-2239cd4b-5735723c-7adbeca9-74980e09-b5556c68-4accc101-0b3432e8-e6e6967c-541e947a-883e64c3-837184ea-eb663e05-077d250d-e35193aa-e77474b4
#
# Break in Module VectorProcessor_tb at E:/altera/13.1/uni/DSD/Midterm/q7/VectorProcessor_tb.v line 248

```

ممی‌بینید که داده‌های تصادفی مختلفی آزمایش شدند. برای مثال ستون چهارم از سمت راست، عملیات زیر را بیان می‌کند:

$$b1f05663 + bbd27277 = ffffffff \quad 6dc2c8da$$

$$(A1) \quad (A2) \quad (A4) \quad (A3)$$

$$(-1309649309) + (-1143836041) = -2453485350$$

$$b1f05663 * bbd27277 = 14ca0cf6 \quad eb663e05$$

$$(-1309649309) * (-1143836041) = 1498024080704945669$$

که صحیح است.

با توجه به سه حالت مختلف دسته‌های داده که تست کردیم، و اینکه کد تست‌بنچمان 250 خط شد، می‌توان گفت به خوبی و بیش از حد نیاز به آزمایش پردازنده‌ی خود پرداختیم.

در آخر، بیان می‌کنیم که در آینده می‌توان با گام‌های زیر، این پروژه را بهبود داد:

1. نکاتی که در طی گزارش به آنها اشاره کردیم را اعمال کنیم.
2. توصیف را به صورت پارامتری درآوریم.
3. تست‌بنچی که نوشتیم را طوری تغییر دهیم که پاسخ‌های پردازنده را به‌جای نمایش دادن، به صورت خودکار چک کند و در آخر در صورتی که تمام آزمون‌ها پاس شدند، صرفاً در یک خط این را اعلام کند. فعلاً خودمان آنها را به صورت دستی چک کردیم.